

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 3. oktober 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rune Kistrup
Sagsnr.: 2023-0030-9092
Dok.: 2902815

Besvarelse af spørgsmål nr. 935 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 935 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. juni 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 935 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af samrådet den 22. juni 2023 om den tiltalte vanvidsbilist på Langebro redegøre for, om man kan tilvejebringe hjemmel til, at sigtede i grove straffesager, f.eks. sager om vanvidskørsel, skal deponere deres pas på anklagemyndighedens begæring som en betingelse for, at de kan blive løsladt ved grundlovsforhør eller fristforlængelse, og vil ministeren endvidere redegøre for, om man kan tilvejebringe hjemmel til at spærre de pågældende personer i paskontrollens systemer, herunder i Schengens SIS-systemer, samt for om politiet kan oprette notifikationer om de pågældende personer via flylisterne, hvis de bestiller en flyrejse?”

Svar:

1. Det følger af retsplejelovens § 765, stk. 1, at såfremt betingelserne for varetægtsfængsling er til stede, men varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, træffer retten, hvis sigtede samtykker heri, i stedet for varetægtsfængsling bestemmelse herom. Retten kan bl.a. bestemme, at sigtede skal deponere pas eller andre legitimationspapirer hos politiet, jf. § 765, stk. 2, nr. 6. Anvendelsen af varetægtssurrogat er nærmere beskrevet i Justitsministeriets besvarelse af 3. april 2023 af spørgsmål nr. 393 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Endvidere fremgår det af paslovens § 2, stk. 1, nr. 1, at politiet kan inddrage et allerede udstedt pas eller nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger, når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at vedkommende vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet.

2. Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Københavns Politi.

Rigspolitiet kan på den baggrund generelt oplyse, at flyselskaberne videregiver oplysninger om flypassagerer i form af API-data (advance passenger information) og PNR-data (passenger name record) til politiets PNR-enhed på bestemte tidspunkter op til 24 timer forud for afgang samt ved flyafgangen.

Når politiet modtager data, indgår det i politiets it-system til behandling af oplysninger om flypassagerer. Herefter vil det være muligt automatisk at søge det modtagne data om flypassagerer op mod såkaldte watchlister, dvs. allerede opsatte lister med oplysninger om personer, som politiet på forhånd har fundet det nødvendigt at modtage oplysninger om i forbindelse med flyrejser. Det betyder, at mulighederne for at standse en person i at udrejse af landet på baggrund af oplysninger om flypassagerer modtaget fra flyselskaberne kan være begrænsede henset til den tidsramme, som det er muligt at handle inden for.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at visse data om flypassagerer i politiets it-system automatisk søges op mod relevante oplysninger fra bl.a. kriminalregisteret, schengeninformationssystemet, pasregisteret og Interpol.

Rigspolitiet skal bemærke, at det kun er muligt at behandle PNR-oplysninger i forbindelse med forebyggelse, opdagelse, efterforskning og retsforfølgning af grov kriminalitet, jf. PNR-lovens (lov nr. 1706 af 27. december 2018 om indsamling, anvendelse og opbevaring af oplysninger om flypassagerer) bilag 2. Vanvidskørsel fremgår ikke af bilagets opremsning af grov kriminalitet, men vil efter omstændighederne kunne henføres under bilagets nr. 12 om grov legemsbeskadigelse.

Rigspolitiet kan endvidere oplyse, at i forbindelse med grænsekontrollen ved ind- og udrejse af Schengenområdet vil den rejsendes pas blive scannet i politiets kontrolsystem (POLKON). POLKON er et søgesystem, der søger i Pasregisteret, Kriminalregisteret, Schengeninformationssystemet (SIS), Interpol og Visa Information System (VIS).

SIS er en international database til brug for indberetning af personer og visse genstande.

En indberetning af en person kan f.eks. skyldes, at personen begæres anholdt, er savnet eller eftersøges i forbindelse med retsforfølgning. En indberetning af en genstand (f.eks. et pas) kan skyldes, at ejeren har mistet det, at det er blevet stjålet eller at det er blevet inddraget.

Når grænsekontrolløren i forbindelse med en ind- eller udrejsekontrol foretager et opslag på en person eller en genstand (f.eks. et pas), vil det fremgå i SIS, hvis personen eller genstanden er indberettet. Alt efter hvad årsagen til indberetningen er, vil grænsekontrolløren blive præsenteret for en vejledning om, hvordan denne skal forholde sig i den konkrete sag.

Såfremt der er en indberetning på et pas i SIS, er udgangspunktet, at passet skal beslaglægges. Såfremt der i samme situation er en indberetning på personen vil håndteringen være afhængig af baggrunden for indberetningen.”